

Člankovna lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrť leta . . . " 250—
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Naše prodiranje proti Stanislavu.

Velika bitka na južni strani Dojestra. — Junaštvo Hrvatov. — V središču Karpatov naši prodrli do reke San. — Borba za Duklo. — Štajerski domobranci se hrabro držali. — Pri Grybovu padli naši Rusom v bok. — Severno od Varšave Nemci zavzeli mesto Prasnyš. — Hindenburgov velikanski bojni plen. — Podmorski boji med Nemci in Angleži. — Kupčija za Dardanele. — Vojska med Japonsko in Kitajsko?

Državni zbor.

Dunaj, 25. februarja.

Vse vojskujoče države so sklicale svoje državne zборе, da so dale zastopnikom ljudstva priložnost, izreči glede opravičenosti vojske svojo solidarnost z vlado. Tudi Turčija in Ogrska sta sklicali svoje državne zборе. Vsled tega je razumljivo, da se pojavlja sedaj vprašanje, ali bi ne bilo mogoče še vendar le sklicati državnega zbora.

Vsled obstrukcije čeških agrarcev je bil državni zbor že dne 16. marca lanskega leta odgođen. A začetkoma vojske pa je vlada državni zbor zaključila. Javnost je ta vladni ukrep odobraval, ker je bil vsakdo prepričan, da bi državni zbor mogel po nekaterih, svojo imuniteto izrabljajočih strankah, oziroma osebah, zanesti disharmonijo v splošno navdušeno razpoloženje, vsled česar bi nudil državni zbor na zunaj sliko, ki bi ne bila samo nelepa, ampak bi tudi ne odgovarjala dejstvenim razmeram.

Med tem so tudi na željo odstopivšega viteza Bilinskega zbornični podpredsedniki dr. German, Romančuk in Pernerstorfer zahtevali sejo zborničnega predsedstva, da v njej izrečejo zahtevo po sklicanju državnega zbora. Nagibi so bili strankarsko-politični. Ker Hrvatsko-slovenski klub ne čuti potrebe, da bi se dal vpregati za vožnje v interesu drugih strank, se je njegov zastopnik v predsedstvu vitez Pogačnik omejil v seji na izjavo, da je njegov klub že pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu jasno izrekel in utemeljil svoje stališče glede državnega zbora in še vedno vstraja pri svojem stališču. Vsled tega se vitez Pogačnik ni udeležil glasovanja. Časniška poročila, da je glasoval proti, so neistinita.

Seja predsedstva avstrijskega državnega zbora se je vršila dne 23. februarja. Po seji je šlo vse predsedstvo državnega zbora k ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, da mu sporoči v seji izražene želje in sicer glede cenzure časopisja, glede oskrbe prebivalstva z živili ter končno vprašanje glede sklicanja državnega zbora na kratko zasedanje.

Ministrski predsednik jim je označil svoje stališče glede vseh izraženih želj.

Glede časopisne cenzure je naglašal, da je sedanja omejitev časopisja zgolj časovnega značaja. In povdarjal je nadalje, da je prepričan o tem, da vlada ni nikdar prekoračila meje glede omejitve časopisja. Kar se tiče popolnoma enotnega in enakomernega izvrševanja cenzure časopisja, je pa treba upoštevati, da opravlja v monarhiji več sto oseb službo cenzuriranja časopisja, vendar pa hoče poskrbeti, da se doseže v tem oziru nekoliko večja enotnost ter da bo z

vsemi mogočimi olajšavami v tehničnem oziru podpiral časopisje.

Glede oskrbe prebivalstva z živili se je ministrski predsednik skliceval na ravno kar razglašeno cesarsko naredbo. Izrazil je trdno prepričanje, da se bo odstranilo pomanjkanje moke na ta način, da se bo preskrbela potrebna množina koruzne moke.

Kar se tiče sklicanja avstrijskega državnega zbora na kratko zasedanje, je ministrski predsednik grof Stürgkh naglašal, da važni in tehtni vzroki, radi katerih se je ob izbruhu vojne zaključene državne zbornice in deželnih zborov splošno sprejelo brez ugovora, obstojajo še tudi sedaj v nespremenjeni meri nadalje. Vlada bi ne mogla prevzeti nobene odgovornosti, če bi še tudi v sedanjem času ne upoštevala teh razlogov. Ministrski predsednik je mnenja, da so k njemu došli gospodje, če so dobro prevdharili njegove besede, prišli do prepričanja, da je za sedanjí čas in v bližnji bodočnosti prva in najvažnejša naloga, da se pritegnejo vse gibajoče sile naše države, složno in nemoteno po političnih strankarskih bojih, k velikemu delu za obrambo domovine.

Končno se je ministrski predsednik izjavil, da bo stopil v stik s pristojnimi mesti, da se pospeši izvedba vojaškega kazenskega postopanja zoper nevojaške osebe.

Odredbe glede žita in moke.

Namera naših sovražnikov nas izstradati se mora na vsak način preprečiti. V ta namen je izšla dne 24. t. m. cesarska naredba, s katero se devajo vse zaloge žita (pšenica, rž, ječmen, oves in koruza) ter

lim. Tu zaslišim pridušeno ženske petje v poljskem jeziku. Nekam otožni glasovi so bili, a lepi. Od kod le pridejo?

Začnem iskati.

Par metrov v stran se je nahajala majhna zidana hišica, kaka dva metra dolga in široka, pravi kvadrat. Menda pa ne pridejo glasovi od tam? Grem in odprem vrata. O, ta hišica je ja studenec in iz globočine prihaja petje. Čudno to!

Peljala je v studenec lestvica. Pogledam bližje in vidim več metrov globoko luč, ki je razsvetljevala sicer majhen, a čeden prostor. V tem so bile tudi pevke, dve poljski deklici.

„No“, pravim, „tu notri ste pa varne pred granatami in šrapneli in si lahko požete. Pa če bi vama poslala naša motorna baterija granato, vaju pa tudi tu ven izkoplje.“

„Bože nam pomoz!“ ste dejali.

Jaz pa sem zaprl vrata in premišljeval, čemu neki ljudem služi ta majhen prostor. Ali se hodijo poleti v njega hladiti, ali je bilo samo skrivališče? Tega še danes ne vem.

Drugo jutro smo odšli proti Jaroslavu in potem na Przemysl in drugi dan, dne 10. oktobra, smo dospeli do Novega Mjasta. Srečali smo zelo mnogo ranjencev.

Slutil sem, da nas čaka še huđ boj. Nisem se motil.

V vasi Grabovnica je bilo korno poveljstvo. In našli smo tudi vse polno ujetih Rusov ter ruskih strojnih pušk itd.

LISTEK.

Moji doživljaji v vojski.

Iz dnevnika četovodja Franca Strmšek iz Konjice (iz severnega bojišča).

(Dalje.)

VII.

Odšli smo na cesto, ki pelje proti reki. Bila je strašno blatna. Zraven je še bila huda tema. Korakali smo drug za drugim. Večkrat smo morali skočiti hitro s ceste za kako drevo, kadar smo slišali, da nam brni nasproti kak šrapnel. Potem smo pa zopet nadaljevali pot.

Pridemo do poljskih straž. Poročnik poišče moža, ki je prinesel vest, da Rusi delajo most čez reko, mene pa določi, da naj zopet idem z desetimi možmi se prepričati, če se most res dela ali ne.

Grem torej v božjem imenu z desetimi možmi in s tistim možem, ki je, kakor je trdil, videl Ruse most delati.

Hođimo kake pol ure. Naenkrat se jasno posveti. Takoj sem spoznal, da je to ruski žarkomet. Posvetil je na vse strani, pa zopet otémnel. Mi smo se seveda hitro vrgli na tla. Čez kakih pet minut se zopet posveti. Sedaj pa, ko je bilo polje in grmovje ravno vstric nas prav lepo razsvetljeno, zapazim neko gibanje.

Rečem Ivanu, ki je bil tik mene, naj gleda in tudi on vidi, kakor jaz, švarmlinijo, ki je prodirala proti nam. Bila je kakih 200 korakov pred nami.

„Fantje“, rečem polglasno, „sedaj pa pozor in korajža!“

Čez mal trenotek postane zopet tema. Jaz zapovem svojim desetim možem, napraviti bojno črto — švarmlinijo. Svetloba zopet posveti in nam pokaže sovražnika.

„Salve! Ogenj!“ komandiram. Tako vstrelimo trikrat zaporedoma vsi.

Ha, ha, kako so se obrnile te uboge, ruske pare.

Našim fantom so poprej srea utripala, in Ivan mi je priznal pozneje, da ga še ni nikoli bilo tako strah, kakor sedaj, ko je tako nenađoma stal pred sovražnikom, ali sedaj bi pa bili najrajše dirjali za njimi. Toda jaz sem takoj spoznal, da to ne kaže. A videl sem pa tudi, pri čem da smo. Sovražnik je res že čez reko prikobacal. Torej hitro domov, oziroma do poročnika. Povem mu vse in on je lahko javil na divizijsko povelje, če tudi ni sam izvršil dane mu naloge.

Ko smo se vračali, smo imeli smolo. V temi smo izgubili staro pot in smo še le proti jutru dospeli v vas, odkoder smo se prejšnji večer počali na poizvedovanje.

Drugi dan smo cel dan kuhali in jedli in bili veseli, če tudi je tu pa tam prifrčal kak postranski šrapnel.

O mraku se vsedem na klop pred hišo, koder sem bil nastanjen, si prižgem cigareto in se zamis-

mlinski izdelki vsake vrste (moka, zдроб, ječmenček (ješprenj) i. dr.), izvzemeli otrobe, same zase ali mešane, zmlatene ali nezmlatene, kolikor niso v posest države ali vojaške uprave, z dnem 24. t. m., dokler se ne ukrene drugače, **pod zaporo**. Od tega dne naprej se pod zaporo dane zaloge brez oblastvenega dovoljenja ne smejo niti podelovati, porabljati ali pokladati, niti prodati. Da se založi najnujnejša potrebščina, so v omenjenem cesarskem ukazu določene primerne izjeme.

§ 3. cesarske naredbe se namreč glasi: Kljub zapori smejo brez dovoljenja a) posestniki pod zaporo danih zalog za **preživljanje pripadnikov** svojega gospodinjstva (gospodarstva), vstevši tiste delavce in nameščence, ki jim gre prosta hrana ali krušno žito in mlinski izdelki za mezdno, porabljati svoje lastne zaloge, od tega pa do obče uravnave porabljanja porabiti samo količino, ki ne presega **za glavo 72 kg mlinskih izdelkov ali 9 kg žita na mesec** (240 g mlinskih izdelkov ali 300 kg žita na dan); b) peki in sladščearji porabljati moko za peko in tisti, ki obrtniško za plačilo oddajajo mlinske oddelke tretjim osebam, dobavljati jih, kolikor je to potrebno za založbo neposredne porabe njihovih odjemalcev v okraju političnega oblastva I. stopnje. Ako je treba, lahko oblastvo določi to množino porabe za posamezne ali vse obrate ali ukrene druge naredbe, da se zabrani nabiranje mlinskih izdelkov pri konzumentih; c) posestniki kmetijskih obratov porabljati žito za lastno setev ali dobavljati drugim kmetovalcem za namene setve proti potrdilu, iz katerega je razvidno pridobitnikovo ime, vrsta in množina semenja in dan oddaje; d) konjereji pokladati od zaloge ovsa, ki je v njihovi posesti, za vsakega konja povprečno 3 kg na dan; e) mlinska podjetja mleti žito; f) pričetni prevozi v tuzemstvu se smejo spraviti do konca.

Namen cesarske naredbe je, da se zagotovi kritična potreba na žitu in moki vsen v tostranski državni polovici živečih prebivalcev do prihodnje žetve, in sicer kljub raznim zaprekam, ki jih povzročajo vojni dogodki. Pod danimi okoliščinami je mogoče, da smo ter doseči samo s **splošno ureditvijo uporabe** na ta način, da se namesto svobodnega prometa z omejenimi nepogrešljivimi konzumnimi predmeti, postavi organizacija, s katero se daje posamezniku na razpolago samo ona množina, ki odpade na vsakega poedinca, uvaževaje obstoječe zaloge in celotno število vseh onih, ki jih je treba preskrbeti. To temeljno načelo cesarske naredbe zahteva, da se najprvo izdate dve pripravljeni odredbi. Ti odredbi sta: **zapora vseh zalog žita in moke**, ki je stopila v veljavo na dan razglasa (dne 24. febr.) cesarske naredbe in registriranje teh zalog s čim najobsežnejšim popisom vseh zalog. Kakor smo že omenili, je bila **zapora z 24. februarjem uveljavljena**. Brezpogojno je potrebno, da se celokupno prebivalstvo najnatančneje ravna po predpisih glede zapore. Vsako kršenje teh predpisov se strogo kaznuje. Naši očetje, naši možje, naši sinovi, naši bratje se že mesece bore s sovražniki in žrtvujejo z občudovanja vrednim pogumom svoje življenje in zdravje domovini. Nas, ki smo doma, je sveta dolžnost, da omogočimo našim junaškim boriteljem izvojevati končno zmago s tem, da se natanko ravnamo ponaredbah, ki jih je izdala vlada v interesu celokupnosti. — V priččo tega vzvišenega cilja moramo brez godrnjanja sprejeti vsako malo otežkočenje in vsako omejitev v naših življenjskih nadah. S proglasitvijo zapore se v marsikaterem oziru omejujejo pravice svobodnega razpolaganja, ki jih imajo posestniki zalog. Kdor ima kako zalogo moke ali žita, sme za prehrano pripadnikov svojega gospodinjstva ali gospodarstva, pri čemur so všteti tudi posli, porabiti samo ono množino, ki ne presega na dan 240 g moke ali 300 g žita za vsako glavo (na mesec 72 kg moke ali 9 kg žita za vsako

osebo). V gospodinjstvu s 5 osebami na primer se sme porabiti vsak dan samo en kilogram 200 gramov moke. — Peči in sladščearji smejo v svoji obrti porabljati za peko samo toliko moke, kolikor je treba, da pokrijejo neposredno potrebščino svojih odjemalcev v obsegu političnega okraja njihovega bivališča. Tisti, ki kot obrtniki oddajajo proti plačilu moko ali druge mlinske izdelke tretjim osebam, to so mlinarji, trgovci z moko, društva konzumentov, trgovci z mešanim blagom itd., smejo takisto samo v toliko dobavljati moko, oziroma mlinske pridelke, v kolikor je to potrebno, da se pokrije neposredna potrebščina, o njej pa raba njihovih odjemalcev v obsegu političnega okraja njihovega bivališča. Posestniki kmetij smejo žito porabljati za lastno setev, smejo pa je tudi dobavljati drugim kmetovalcem takisto za setev, toda proti potrdilu. Posestniki konj smejo od svoje zaloge ovsa rabiti za krmo vsak dan povprečno 3 kilograma za vsakega konja. Samo ob sebi se razume, da smejo mlinska podjetja mleti žito, takisto se smejo spraviti na svoj cilj tudi začetni transporti. S temi, v razglasu o zapori izrecno navedenimi določbami, je očitno zadostno skrbiljeno za preskrbo prebivalstva s kruhom in jedli, ki se pripravljajo iz moke. Zato je tem bolj potrebno, da konzumi ne prekorači že preje navedenih množin. Vsaka, preko navedenih določb segajoča poraba moke ali žita je brez posebnega dovoljenja politične okrajne oblasti, odnosno mestnega magistrata, prepovedana. Ne glede na navedene določbe se torej ne smejo pod zaporo se nahajajoče zaloge žita in moke, oziroma mlinskih izdelkov brez dovoljenja politične oblasti ali mestnega magistrata nemleti, ne uporabljati za hrano, ne prostovoljno ali dražbenim potom prodajati. Samo ob sebi se razume, da se politična oblast ali mestni magistrat ne bosta protivili, dati tako dovoljenje v slučajih, kjer bo izkazana potreba. Vendar je treba izrečno posvariti prebivalstvo, ako se hoče izogniti težkim posledicam kazni, danaj ne opuščati, da si izposluje tako dovoljenje, takisto pa naj tudi ne skuša, da bi se na ta ali oni način izognili strogi določbi. Končno je nam iz vsebine cesarske naredbe še zlasti opozoriti na to, da morajo biti vse pošiljatve žita in moke, oziroma mlinskih izdelkov, ki se imajo prevažati z železnico, opremljene s posebno transportno svedočno, ki jo izdaje politična okrajna oblast ali mestni magistrat. Naredbam glede zapore bo sledil splošen popis zalog.

Domača in zunanja politika.

Dober opomin za Srbe v Bosni in Hercegovini.

Prej nekaj dnevi je prišel novoimenovani deželni šef Bosne in Hercegovine, general Štefan pl. Sarkotič, v mesto Banjaluko, kjer je bil slovesno sprejet. Prišle so deputacije raznih veroizpovedanj in narodnosti dežele k slovesnemu sprejemu, ki so z nagovori pozdravile novega deželnega šefa. Na nagovor grško-iztočnega metropolita Vazilija Popoviča, ki je prišel kot vrhovni glavar srbske cerkvene občine, je odgovoril general z nekaj stavki, iz katerih je bila spoznati železna volja novega deželnega šefa, ki hoče dosednji način božanja Srbov temeljito odstraniti in napraviti red v deželi. Po vsej pravici je general označil srbsko cerkev in šolo za izvir zastrupljenja ljudstva.

Pl. Sarkotič je izrazil upanje, da je bilo metropolitovo zagotavljanje udanosti do prestola in monar-

hije odkritosrčno. „Jaz sam“, je nadaljeval pl. Sarkotič, „sem jugoslovanskega pokoljenja in spominjam se iz svoje mladosti, da niso v moji hrvaški domovini Srbi glede zvestobe do cesarja in domovine prav nič zaostajali za Hrvati. Hrvati in Srbi so bili opora prestola. S tem večjo bolestjo sem moral izvedeti, kaj se je zgodilo in kaj se še dogaja tudi danes. Naklonjenost in dobrohotnost uprave napram ljudstvu so voditelji ljudstva označevali za slabost. Duhovščina (pravoslavna), poklicana, da neguje dušo naroda, jo je zastrupljala, učiteljstvo, kateremu je izročena vzgoja duha, ga je zastrupljalo. Izražam prebivalstvu pozdrave. Sicer je tudi ljudstvo odgovorno za to, kar se je zgodilo, toda glavni krivci so vendar tisti, ki so ga spravljali na kriv pota, pravoslavna duhovščina in učiteljstvo. Velika škoda se mora sedaj popraviti. Duhovščina (pravoslavna) in učiteljstvo morata nastopiti druga nova pota in upam, da bosta delovala v mojem smislu. Če bi se pa ne uresničilo to pričakovanje, potem se bodo našli drugi, katerim se bo mogel mirno izročiti ta dragoceni biser države, — duša in srce ljudstva. Biti mora drugače. Bosna in Hercegovino spaja nerazdružljiva vez z monarhijo in tako bosta vedno ostali. Z vso brezobzirnostjo se bo postopalo proti rovarjem.“

Ko je pl. Sarkotič sprejel občinski zastop mesta Banjaluke pod vodstvom župana bega Hamdi Dzinic, ki je zagotavljal zvestobo meščanstva do prestola in monarhije, je pripomnil, da je sicer v prvi vrsti naloga občinskega zastopa, da brez ozira na politiko posvetuje svojo pozornost narodnogospodarskim vprašanjem, toda znano mu je, da se nahajajo v občinskem zastopu prestolu in državi udani občinski odborniki, pa tudi taki, katerim se to spričevalo ne more dati, vendar on pričakuje, da si bodo poslednji v polni meri svesti svojih dolžnosti napram državi, ker bi se sicer moralo škodljivce izbačiti iz vseh zastopstev.

Tudi te besede so bile Srbom namenjene. Župan mesta Banjaluke, beg Hamdi Dzinic, je vodja tamšnjih mohamedancev, ki so udani cesarju in monarhiji. Besede pl. Sarkotiča so bile torej namenjene srbskim občinskim svetovalcem mestnega zastopa — Banjaluke.

Tudi pl. Koerber je povodom svojega prvega obiska v Bosni pri sprejemu uradništva v Sarajevu rekel, da bo z vso strogostjo nastopal proti subverzivnim elementom v deželi in da popolnoma soglašata z generalom pl. Sarkotičem.

Novi belgijski poslanik pri Vatikanu.

Rimske kroge, ki so stali čez 20 let v najožjem stiku z osivelim dosedanjim belgijskim poslanikom pri Vatikanu, baronom d'Erp, je zelo neprijetno dirnilo, da je belgijski kralj odpoklical svojega starega diplomata, ki ni mogel doseči uspehov, ki se doseči ne dajo, ter ga nadomestil z odlično parlamentarno osebo belgijskih katoličanov. Novo imenovani poslanik, znani učenjak Jules Van den Heuvel, je bil rojen leta 1854 v Gandu, kjer je bil odvetnik. Ko je bil poklican za profesorja na vseučilišče v Lovanju, ni odložil svoje advokature. Spisal je razpravo o reviziji ustave v Belgiji. Ne da bi bil belgijski poslanec, je bil imenovan leta 1899 za justičnega ministra in se je kot tak z vso odločnostjo potegoval za uvedbo proporea v Belgiji. Leta 1907 se je vrnil nazaj na lovanjsko vseučilišče, kjer je ustanovil zavod za socialne in politične študije. Na glasu je kot mož, ki pospešuje in ljubi umetnost.

Dogodil se je pri njih nekaj preobrat vseh vrst. Spoznal sem njihove slabosti in moral sem jih prestreči. Z mnogimi njih me je vezal čut tovarštva ali celo prijateljstva. Toda če ljubim svoje prijatelje, je ljubezen do Francoske v meni vendar močnejša! Oddstavil sem jih naravnost z njihovih mest, kar bi se moralo zgoditi tudi z menoj, ko bi se izkazalo, da sem nesposoben in slab. Razumeti je treba, da to zanje ni bila kazen. Bili so to le ukrepi, ki jih je nalagala splošna korist. Težkega srca sem storil svojo dolžnost. Ko sem bil sam, sem se razjokal.

— Da vrhovnega poveljnika odvrnem od njegovih žalostnih misli — pravi publicist — sem obrnil pogovor na nemško umikanje od Marne.

Joffre je navedel kot vzrok za to nepričakovano prihod armade generala Manourya, ki se je v času nemškega prodiranja v vsej hitri in popolnoma tiho sestavljala pri Amiensu in je Nemce spravila v zadrego.

— In sedaj? — je vprašal publicist. — Treba je naravnost obžalovati, da sedanji položaj ne nudi nikakoršne priložnosti za podobno odločno manevriranje. Gotovo imaš zopet pripravljeno kakšno presečenje?

— Seveda! To se razume! — je odgovoril general Joffre, smeje se.

In kakor da se je hotel izogniti nadaljnemu in preveč diskretnemu vprašanju, je nadaljeval:

— Maneviranje? Prav za prav saj mi drugega ne delamo nič. Napoleon je trdil, da dobiva svoje bitke s pomočjo nog svojih vojakov. Danes se dobivajo bitke s pomočjo lokomotiv. To je vsa razlika.

Naših topov so bile cele švarmlinije ukopane. Pripravljali smo se na hud naskok. Mi smo bili prideljeni za varstvo artilerije.

Pri tem smo se tri dni zadrževali v gozdu. — Prvi dan nam je bilo hučo, ker ni bilo kuhinje, potem je pa ta vendar le prišla in se je nam prav dobro godilo.

Ob neki prosti uri ležimo skupaj v travi; četo-vodja Mar, Ivan in jaz. Mar je bil nekako zmišljen. Kaj mu je neki? Počasi potegne iz tornistra papirje, ki so nalažba za izdelovanje škie in za pisanje pojasnil, oziroma poročil, jih da meni in pravi:

„France, nosi to ti ter jih zdrav rabi. Jaz jih ne bom potreboval več!“

„Zakaj vendar ne? Kaj ti je?“

A on mi jih vrže v naročje — vstane ter odide proč.

(Dalje prih.)

Razgovor z Joffrom.

„Frankfurter Zeitung“ priobčuje sledeči zanimivi pogovor francoskega vrhovnega poveljnika z nekim znanim francoskim pisateljem, ki je potem objavil celo vsebino tega pogovora v listu „Depeche des Toulouse“:

— Vse stoji dobro, da, celo izvrstno — je vskliknil Joffre, še preden sem ga kaj vprašal.

— Soissons?

— To je bila volja usode, morebiti tudi napaka, ako hočeš; na vsak način pa samo epizoda, nikdar in nikoli nisem niti trenutek dvomil o končni zmagi naše stvari.

Tako je Joffre govoril takoj v začetku, ko so izbruhnile sovražnosti. Tudi danes mu je pri teh besedah zaigral fin smešek okoli njegovih ustnic, toda vendar so se v meni znova zbudili neprijetni spomini na nemško prodiranje proti Parizu in na poraz pri Charleroyu. Rekel sem torej Joffru:

— Moraš mi nekoliko natančneje razložiti pripovedko o Charleroyu.

Vprašal sem ga, ali je res, kakor se misli v najširših ljudskih krogih in tudi v armadi, da naš je tedaj v Belgiji premagala silna sovražnikova premoč. General Joffre, ki v svojem celem življenju še nikdar ni izpregovoril kakšne neresnice, mi je odgovoril na to vprašanje:

— Nikakor ne! Na noben način! Naša armada je bila dovolj močna. Bitko pri Charleroyu bi bili morali dobiti mi in to deset proti eni. Izgubili smo jo po svoji lastni krivdi, to je, po krivdi svojih voditeljev. Že dolgo preje, preden se je začela vojna, mi je bilo jasno, da je veliko število naših generalov ostarelih in utrujenih. Nekaj sem jih našel naravnost nesposobnih, nedorastlih svoji nalogi. Pri drugih sem dvomil, a nekateri so me naravnost vznemirjali. Izrekel sem svoj namen, da zamenim v najvišjem vodstvu izčrpane in neuporabne elemente z mlajšimi močmi, in sem ta svoj namen tudi izvedel vključ vsem komentarem in neprilikam. Toda vojna je prišla prehitro! Med generali je bilo tudi takih, ki tedaj tudi niso odgovarjali mojemu pričakovanju. Pravi voditelj pač prihaja do izraza še le v vojni. Odgovornost v vojni je večkrat tako težka, da celo pri zaslužnih možeh oslabljuje celo najsičajnejše zmožnosti. In ta katastrofa se je zgodila tudi pri nekaterih mojih poveljni-

Blagovni promet med Bolgarijo in Rumunijo

Bukarešta, 20. februarja.

„Agence Roma“ javlja: Pogranjja med Bolgarijo in Rumunijo glede prevažanja blaga skozi obe državi so imela ugoden uspeh. Generala ravatelj železnic obeh držav združena sedaj podrobna dol čila, tičeča se prevažanja blaga. To pomeni za nas veliko ugodnost, ako bomo dobivali uvoz iz Bolgarije skozi Rumunijo.

Uspešno prodiranje Albancev v Srbijo

Rim, 23. februarja.

Iz Skadra se javlja, da so Albanci v bližini Prizrena vrgli nazaj srbske čete in so zasedli šest najbližjih krajev.

Podkupljeno rumunsko časopisje.

V seji rumunske zbornice dne 18. februarja je prišlo do prizorov, kakoršnjih je komaj najti v kaki drugi zbornici. V javni seji se ni samo očitalo najbolj razširjenemu rumunskemu listu „Adeverul“, da je podkupljen, ampak so se imenovala še celo imena urednikov, ki so bili podkupljeni, ali pa so bili podkupljivi. V kakšni drugi državi bi odkritje takih razmer uplivalo očičujoče, kako bo pa uplivalo v Rumuniji, tega seveda ne vemo.

Na dnevnem redu zbornične seje je bila zakonska predloga o tujcih. Poslanec Mille je v teku svojega govora dolžil upravo države in policijo, da je podkupljiva, nakar mu je poslanec Couza zabrusil v obraz, da se v hiši obešenega ne sme govoriti o vrvi in to tem manj, ko dobro ve, da pozna celi svet tiste, ki so njegovi sodružniki pri urejevanju listov in katerih imena je javno mnenje že davno postavilo na sramotilen oder.

Mille: Prosim, da se izrazite natančneje!

Couza: Mislim, da bi bilo bolje, da ne storim tega.

Klici: Ica! Ica!

Couza: Mar li, gospod Mille, mislite, da ni nobenih časopisov in časnikarjev, ki vzamejo denar, kakor policajev, ki niso podkupljeni?

Mille: Cela država je podkupljena!

Poslanec Miclesco:

Poznam enega, ki je pred tremi tedni vzel milijone!

Po nekaterih medklicih je rekel poslanec Jorga poslancu Mille: Vi imate manj pravice, kakor vsak drugi, govoriti o podkupljivosti, ko vendar vaše časopisje vsak dan korumpira državo.

Ko je hotel poslanec Couza nadaljevati svoj govor, ga je prekinil poslanec Procopin (predsednik društva časnikarjev in glavni urednik lista „Independance Roumaine“, rekši: Gospod Honigmann od lista „Adeverul“ jemlje denar od vseh strani, vzel je tudi od mene denar. (Velika senzacija.)

Poslanec Maurocordat: In od mene tudi! (Globok molk.)

Mille: Ni dovoljeno, tujo osebo, ki ni član zbornice, in se vsled tega ne more zagovarjati, vlačiti v razpravo.

Couza: Vi, gospod Mille, ste zahtevali, da se napovedje podatki, in gospod Procopin je ustregel vaši želji. Vidite torej, da ni v Rumuniji samo publicistov, ampak so tudi žurnalisti, katere se lahko prime! (Živahno gibanje.)

Pred vojsko med Japonsko in Kitajsko?

Japonska bi na vsak način rada v kalnem ribarila ter se hoče v sedanjem zamotanem svetovnem položaju okoristiti s tem, da hoče dobiti jerobstvo nad Kitajsko. Japoncem raste od dne do dne drznost in poželjivost. Ne zmenijo se za stvarila Združenih držav, ampak se resno pripravljajo, če treba, tudi na vojsko. Svojo mobilizacijo izvršujejo z veliko naglico. Domneva se, da bo Japonska, če se ne ustreže njenim zahtevam, s 1. marcem prekinila diplomatske zveze z Kitajsko. Kitajsko ljudstvo prireja burne demonstracije zoper Japonsko in zahteva od predsednika Juansikaja, naj ukrene vse potrebno, da Kitajska z orožjem brani svojo neodvisnost.

Japonske zahteve.

London, 24. februarja.

(Uradno.) List „Associated Press“ poroča s Pekinga: Če so poročila, ki so došla iz dobro poučenih kitajskih in inozemskih virov, resnična, je Japonska državam, ki so ji prijazne, zamolčala nekatere zahteve, ki jih je stavila Kitajski. Tako je n. pr. zahtevala Japonska, da dobijo pri imenovanju tujecev za svetovalce pri policijski, vojaški in finančni kitajski državni upravi Japonci prednost. Kitajski mora v bodoče polovico svojega orožja in streliva, ki ga rabi, naročiti na Japonskem, ali pa si zgraditi arzenal z japonskim obratnim materialom in pod japonskim vi-

šjim nadzorstvom. Japonska zahteva nadalje vse tiste predpravice, ki jih uživajo na Kitajskem druge narodnosti, pri ustanovitvi misijonov in gradnji šol, ter drugih kulturnih zavodov, za pospeševanje budi- zma. Japonska zahteva nadalje, da se koncesije za gradnjo železnic, rudnikov in napravo ladječelnic v bodoče oddajajo edino le Japoncem; drugim inozemcem se smejo take koncesije podeliti edino le z izrecnim dovoljenjem Japonske.

Kitajska je podala Japonski tri protipredloge glede koncesij v Mandžuriji, Mongoliji in v Santungu. Ob enem je Kitajska pripravljena javno podati izjavo, da ne bo nikdar kakega pristanišča ali otoka odstopila kateri drugi državi, a odločno se je branila dati Japonski v tem oziru kako jamstvo.

Diplomatične zveze med Kitajsko in Japonsko pretrgane.

Berolin, 24. februarja.

Iz Tokia na Japonskem se javlja: Kitajska vlada še ni odgovorila na zadnje japonsko noto, ki je bila po vsebini in obliki istovetna z ultimatumom (zadnji predlog pred vojsko). Tukaj se splošno meni, da bo Japonska pretrgala s 1. marcem diplomatske zveze s Kitajsko na ta način, da bo odpoklicala svojega poslanika iz Pekinga.

Vojno razpoloženje na Kitajskem.

Kodanj, 24. februarja.

Ruski list „Rječ“ poroča iz mesta Irkutsk, da dobiva kitajski predsednik Juansikaj številna pisma in brzojavke, v katerih Kitajci odločno protestirajo zoper japonsko mobilizacijo. V mnogih kitajskih pokrajinah so se vršila zborovanja, na katerih je ljudstvo pozivalo vlado, naj se upre Japonci. Te zahteve so našle živahen odmev v kitajskem časopisju in v postavodajnih zastopih. Juansikajeva priljubljenost in njegova složnost z ljudskim mnenjem vsak dan rase. Ko je Juansikaj spoznal razpoloženje ljudstva, je svoje dosedanje postopanje napram Japoncem korenito spremenil.

Kitajska prosi Združene države za posredovanje.

„Newyork Herald“ poroča: Predsednik Wilson je dne 24. februarja sprejel kitajskega poslanika, kateri mu je predložil prošnjo kitajske vlade za posredovanje v kitajsko-japonskem sporu. Odločitev državnega sveta Združenih držav se bo izvršila še le prihodnji teden. Med tem bo predsednik Wilson sprejel tudi japonskega poslanika.

Londonke „Times“ poročajo dne 23. februarja iz Vašingtona: Sedanja politika Japonske vzbuja v Vašingtonu veliko skrb. Časopisje piše zoper japonsko politiko. Amerikanci so zelo ozlovoljeni, ker hoče Japonska sedanjo vojsko izrabiti v svoj prid.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 25. februarja.

Na treh straneh naše bojne črte zoper Ruse se vršijo sedaj krvavi in srditi boji. Južno od reke Dnjestr pri mestu Stanislav, ob Dukli in na skrajnem severnem krilu, severno od Varšave (izhodno od Mazovskih jezer).

Južno od reke Dnjestr (vzhodni Galiciji) se avstrijske čete vkljub vsemu nad vse žilavemu ruskemu odporu vedno bolj približujejo ruskim postojankam pri mestu Stanislav. Naš sunek v smeri iz Nadvorne in Kolomeje v ruski bok pri Stanislavu je bil zadnji čas posebno silen. Zelo so se izkazali naši bratje Hrvatje, ki so v sijajnem naskoku zavzeli važno višino pred Stanislavom. Celo generalni štab jih je v svojem uradnem poročilu javno pohvalil.

Uspehe smo dosegli zadnje dni tudi v središču karpatske bojne črte med prelazi Volovec, Ušok in Vyskov. Naše kolone so se pomaknile dokaj daleč s karpatskih grebenov v ozemlje ob gornjem toku reke San, ki izvira v Karpatih pri Užoku.

O bojih pri Dukli se zadnje dni ni podrobno poročalo. Gotovo se tam še vedno vršijo srditi boji. Rusi bi tam radi našo bojno črto razklali v dva dela. Ruska armada se je tukaj močno zavedla v karpatsko ozemlje. Ker pa so naše čete na severni strani Dukle pri Grybovu (mesto v zahodni Galiciji med mestoma Novi-Sonč in Gorlice) vrgle Ruse proti izhodu, postaja tudi položaj zoper Ruse pri Dukli bolj opasen. V bojih pri Dukli so se posebno hrabro držali štajerski deželni brambovci.

Ob Dunajcu in Nidi položaj večinoma nespremenjen.

Južno od Visle (pri Varšavi) ni nobenih posebnih sprememb. Nekatera poročila pravijo, da so se Nemci pri Bzuri in Rawki nekoliko umaknili in sicer iz strateških ozirov.

Na severni strani Visle je Hindenburgova armada zavzela mesto Prasnyš.

Zadnja Hindenburgova zmaga pri Mazovskih jezerih je bila še bolj sijajna, kot se je prvotno poročalo. Po nemških poročilih so Rusi izgubili v zimski vojski nad 165.000 mož in čez 300 topov. Ruska uradna poročila sama priznavajo, da znašajo njih izgube okrog 100.000 mož. Vrednost plena, ki je padel Nemcem v roke, pa znaša 3% milijona rubljev.

Borba za Stanislav.

Budimpešta, 23. februarja.

Posebni poročevalec lista „Pesti Hirlap“ poroča: Boj za Stanislav divja z največjo silovitostjo. Rusi pošiljajo rezervo za rezervo v bojno črto in z največjo trdovratnostjo branijo svoje postojanke. Višine pri Stanislavu imajo močno zasedene, ker hočejo za vsako ceno preprečiti prodiranje našega desnega krila, kojega pritisk bi močno čutili. Vztrajni napadi naših čet so pa že precej omajali ruske pozicije na južni strani Dnjestra in boj se pričinja za nas ugodno razvijati.

Močne sile so vrgli Rusi proti Vyskovu, kjer se vrši boj tudi na čezdalje širši fronti. Rusi neprestano napadajo in poskušajo, ojačeni z novimi rezervami, s ponočnimi napadi pridobiti na prostoru. A vendar smo še do sedaj vse ruske napade krvavo odbili.

Nad 60.000 mrtvih Rusov.

Iz Curiha poroča italijanski „Sera“ dne 23. februarja, da so ruske izgube v Karpatih, odkar se je znova pričela avstrijska ofenziva, najtežje v tej celi vojski. Celi ruski polki so uničeni. Samo število mrtvih znaša v zadnjem tednu na ruski strani — 60.000.

Vest iz Przemysla.

Krakovska „Nowa Reforma“ poroča: Poštni uradnik Adam Lubanski je dobil dne 7. februarja dopisnico iz Przemysla z dne 31. januarja, ki se glasi tako-le: „Dragi! Povej vsem, da živimo v trdnjavi prav dobro. Ruske granate nam ne povzročajo nobene škode. Imamo dosti živil in ničesar nam ne primanjkuje. Ako moreš, pošli mi z zrakoplovom kake novejšje poljske časopise, nemških imamo dovolj. Pošli mi tudi par zavojev cigaretnega papirja, ki nam ga primanjkuje. Nadejamo se, da se v dveh tednih osvobodimo neprijetnega ruskega obleganja.“

Kakor poroča „Zlomia Przemyska“, ki izhaja v samem Przemuslu, se vrše opetovano nad Przemyslom boji med našimi in sovražnimi zrakoplovi.

Moč avstrijske armade nezlomljena.

Budimpešta, 24. februarja.

Budimpeštanskemu listu „A Nap“ se poroča iz Pariza, da je prejel pariški list „Le Journal“ od svojega vojnega poročevalca iz ruskega vojnega stana sledeče poročilo: Uspehi avstrijske armade v tej vojni imajo za posledico, da so Francozom splavali vsi sladki upi po vodi. Danes ne more nobeden pameten človek več govoriti o tem, da bo vojna moč Avstrije strta v najkrajšem času. Ta armada ima, čeprav je imela velike izgube, visoke tradicije, in danes se še tudi ve, da je avstrijska monarhija v stanu, hitro in lahko izpopolniti svoje izgube in vrzeli. Ta armada še bo dala Rusom velikanskega dela. Rusija je sicer v stanu postaviti na bojišče desetmilijsko armado, toda manjka ji orožja, streliva in neobhodno potrebnih železnic.

Rusi se nanovo razvrščajo.

Kakor se poroča iz Kodanja, so prišli ruski vodilni krogi do prepričanja, da je z ozirom na neuspehe, ki jih je zadnji čas doživelo rusko orožje v Bukovini, v Karpatih, na Poljskem in v Izhodni Prusiji, potrebno, da se ruska armada pričinja zopet na novo razvrščati, to se pravi: na novo oborožiti in na novo razpostaviti. V Rusiji se v vseh okrajih zbirajo sedaj novi vojaki. Deloma se pritegnejo k novačenju že tudi mladeniči, ki bi se le 1. 1916. prišli k naboru. Nadalje se bodo vršili naknadni nabori mladeničev letnikov 1915 in 1916. Oblasti upajo, da bodo nabori ugodno izpadli.

Naši motorni možnarji.

Učinek motornih možnarjev je baje velikanski. Poročevalec nekega švicarskega lista pripoveduje: Pri bojih na južnem Rusko-Poljskem in zapadni Galiciji sem se prepričal, da avstrijski težki možnarji nadkriljujejo topove vseh drugih armad. Te dni je začela avstrijska baterija obstreljevati rusko baterijo, ki je ravno izbrala novo stojišče. Kakih 250 mož je bilo zaposlenih, da zakopajo in zakrijejo baterijo in namerijo topove proti Avstrijeem. Avstrijei so jih izvohali in oddali iz svojih težkih možnarjev dva strela, ki sta zadela. Ko se je razkadil prah in dim, se je z daljnogledom dognalo, da pri ruski bateriji ni ostal niti en mož živ. Vseh 250 mož je bilo vsled dveh strelav mrtvih.

Položaj pred Varšavo.

Budimpešta, 24. februarja.

Budimpeštanski list „A Nap“ je prejel od svojega vojnega poročevalca iz Lodza sledeče poročilo: Nek nemški general mi je glede položaja pri Varšavi poročal sledeče: Pred zmago v Mazovskih jezerih bi morda bil trdil, da vprašanje o usodi Varšave še ni pojasnjeno, sedaj je pa postal položaj drugačen. Zadnja zmaga je bila tako velika, da bo gotovo uplivala na operacije pred Varšavo. Potrebno je nekoliko po-

trepežljivosti, da se počaka na učinek zmage. Utrdbe Varšave so izvanredno močne. Ruske čete delajo velikanske napore, da bi do skrajnosti pomnožile odporno silo Varšave. Na utrdbah delajo noč in dan. Bržkone bo umešno, da se preveč optimistična poročila nekaterih berlinskih listov popravijo, ki so vedela poročati, da se nahajajo nemške čete že 8 kilometrov pred Varšavo. Trenotno se nahajajo nemške čete 35 kilometrov pred trdnjavo.

Kedaj bo Hindenburg z Rusi gotov.

Odličnega nemškega častnika-jezdca, ki se je odlikoval na bojiščih proti Rusom in Francozom in bil že pred meseci odlikovan z železnim zaslužnim križcem 1. razreda, je povabil, ko se je vračal z izhodnega bojišča, maršal Hindenburg k sebi na obed v nemški glavni vojni stan. Pri obedu je spomnil maršal Hindenburg svojega gosta na to, kako mu je kot bivši poveljujoči general v Magdeburgu izročil častna darila, ki si jih je priboril kot izboren jahač. Na vprašanje častnika-jezdca, če bo mogel dne 14. marca jezdit v Strausbergu, je Hindenburg nekoliko pomišljal in nato rekel, da on (Hindenburg) do tistega časa še sicer ne bo popolnoma gotov z Rusi, toda dopusta, da se bo mogel udeležiti dirke, mu bo dal na vsak način.

Hindenburgova strategija.

Vojaški strokovnjak, major pl. Schreibershofen opisuje v listu „B. Z. a. M.“ način ali metodo Hindenburgove vojne strategije. Glavni cilj Hindenburgove strategije je v prvi vrsti: popolno uničenje sovražnika. Hindenburg pri njegovem bojevanju ne gre za to, da bi zasedel samo kako važno postojanko ali kos ozemlja, temveč on ima kot glavni smoter vedno pred očmi, da popolnoma porazi nasprotnika, bodisi, da mu ujame večino glavne sile, bodisi, da ga pokrvavih bojih uniči. V dveh slučajih se mu je ta načrt že popolnoma posrečil. Severna ruska armada je bila konec avgusta l. 1914 pri Tannenbergu uničena, ravno ista usoda je zadela X. rusko armado v zadnjih bojih pri Mazovskih jezerih. Hindenburg doseže svoj cilj z združenjem napadov v bok in v čelo bojne črte. To je star načrt generala Moltkeja, ki se mu je l. 1870 in 1871 v vojski zoper Francoze zahvaliti za glavni uspeh.

Izmed najbolj vnetih pristašev te strategije je bil rajni načelnik nemškega generalnega štaba grof Schlieffen, kateri se je tudi potem, ko je stopil iz aktivne službe, še vedno zavzemal za ta nauk. V svojem spisu „Cannae“ je povdarjal, da je le z napadi v bok mogoče doseči pomembnejše uspehe. Nemci s tem svojim naziranjem naravnost nasprotujejo Francozom, ki so do najnovejšega časa se držali Napoleonovega načela, da je mogoče doseči uspehe le s tem, če se predere sovražna bojna črta. Pri izvršitvi tega načela se zasleduje kot namen obkolitev sovražne armade, koji mora slediti kot nujna posledica kapitulacija (predaja) na bojnem polju.

V vseh treh Hindenburgovih bitkah je prednja bojna črta, čeprav je bila sestavljena s primeroma slabimi močmi, predvsem vzdrževala napad veliko močnejše sovražne sile, potem pa je sama začela s protinapadom. V novejši bitki pri Mazovskih jezerih se je nemški napad opiral na južno križjo pri mestu Johannsburg in na severno pri mestu Tillit, osrednja fronta ob Mazovskih jezerih pa je istočasno z veliko pogumnostjo napadla sovražne postojanke.

Zanimivo je, kako je Hindenburg razvrstil svoje vojaške moči, ki jih je imel na razpolago. Vojskovodja se ni bal, oslabiti srednjo fronto, da je tem večje sile vrgel na obe krili. Veliki učinek modernega ognjenega orožja, velike, masivne, dobro utrjene postojanke na polju omogočujajo, da se lahko delj časa tudi z razmeroma malimi močmi na fronti uspešno ustavlja napadom sovražne pomoči. Vsekako spada k temu tudi velik pogum odgovornosti, ki si jo nakoplje s tako strategijo tvegajoči vojskovodja.

Kako je v Moskvi?

Berolin, 24. februarja. M

Pariški list „Temps“ slika življenje v Moskvi kot zelo trezno. Že dva meseca se ne vživa nobenega alkohola. Če bi se hotelo dobiti vina ali žganja, je potreba zdravniškega dovoljenja. Trgovina gre v obče mnogo bolje, kakor se je prvotno mislilo, čeprav je vsled prometnih razmer pogostokrat ovirana. Denarja je zadosti. Prebivalstvo se je s časom navadilo na sedanje razmere ter je prepričano, da še bodo zelo dolgo trajale.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 25. februarja.

Na južnem bojišču še orožje obeh sovražnikov večinoma miruje. Vršijo se priprave za spomladanski krvavi ples.

Angleške in francoske čete za Srbijo.

Sofija, 23. februarja.

V Nišu na Srbskem se je vršilo fe dni posvetovanje med angleškim generalom Pagetom, francoskim generalom Pauom in srbskim vrhovnim poveljnikom Futnikom glede vojaške pomoči, ki bi jo naj poslala Anglija in Francija na srbsko bojišče. Zadnji čas so

bile izkrcane v Baru pod varstvom ruske križarke „Askold“ francoske čete iz otoka Korsike in brzostrelni topovi. Križarka „Askold“ je tudi izkrcala osem francoskih generalštabnih častnikov, ki so se podali v Cetinje. Baje bodo na podlagi dogovora v kratkem času izkrcali večje število angleških in francoskih čet, namenjenih za Srbijo. Iz vsega tega sledi, da je srbska armada močno oslabiljena in da neobhodno potrebuje tuje pomoči. Večjih operacij pa kljub vsemu temu pred potekom dveh mesecev vsled klimatičnih razmer ni pričakovati.

Maribor, 25. februarja.

Na zahodnem bojišču se ni zabeležiti nobenega takega podvzvetja, ki bi se dalo primerjati z živahnimi vojnimi dejanji skoraj na celi bojni črti proti Rusom. Nekaj večje živahnosti je bilo opažati v severno-izhodnem delu Francije, v pokrajini Champagne, kjer so se vršili srditi napadi francoskih čet na nemške postojanke. Pri mestu Perthes v provinci Champagne sta dne 23. t. m. napadli dve francoski infanterijski diviziji nemške čete. Francoski napad je bil odbit. Tudi v Vogezih so bili napadi Francozov odbiti. Do večje bitke, ki bi položaj nekoliko spremenila, pa še ni prišlo na nobeni točki bojne črte.

Napad nemških zrakoplovcv na Calais.

Berolin, 23. februarja.

O tem napadu se poroča iz Amsterdama: V popoldne dne 22. februarja proti 5. uri popoldne je pripul nemški zrakoplov Zepelinovec iz severne smeri nad francosko obrežno mesto Calais in je vrgel na mesto sedem bomb, ki so zahtevale pet človeških žrtev ter porušile in poškodovale celo vrsto poslopij. Prebivalstva se je lotil velik strah. Ko so se prikazala na zvonikih svarilna znamenja v obliki belih in modrih zastav in je zvonilo po vseh cerkvah plat zvonov, se je prebivalstvo nagloma poskrilo v kleti. Bombe so železniško progo Calais-Dünkirchen-Saint-Omer tako močno poškodovale, da je bil za nekaj časa ustavljen železniški promet na tej progi.

Belgijski princ na bojni črti.

Iz Berlina se poroča: Princ Leopold, 14letni sin belgijskega kralja Alberta, se nahaja sedaj na bojni črti v Flandriji. Mladi princ se večkrat pokaže ob strani vojakov.

Indijske čete na francoskem bojišču nerabne.

Bern, 19. februarja.

List „Neue Züricher Zeitung“ poroča: Anglija pošlje vsak dan 3000 — 4000 angleških vojakov na francosko bojišče. Zdi se pa, da ne računajo več na pomoč indijskih čet. Tiste indijske čete, ki se nahajajo v severni Franciji, spravljajo v južni del Francije. Sicer so se indijske čete, če so prišle v ogenj, hrabro borile, toda ti vojaki ne prenesejo mrzlega obnebja v severnem delu Francije. Vedno jih zebe in povsod, kjer se nahajajo, si hočejo napraviti ogenj, da se grejejo, še celo tedaj, če je nevarnost, da zanetijo požare. O tistih 30.000 mož indijskih čet, katere so pustili v Marseilleu v južni Franciji, da se privadijo francoskemu obnebju, se niesar več ne sliši, kajti bržčas jih nameravajo poslati na bojišče v Egipt.

Pomanjkljivost francoskih avtomobilov.

Časnikarji tujih držav tožijo o pomanjkljivosti francoskih in angleških avtomobilov. Tako je nedavno francoski poslanec Beronyer karal v nekem pariškem listu francosko vlado, ker rabijo francoski ministri v Bordeauxu za svojo lastno službo velike avtomobile s 30 do 40 konjskimi silami. Tem nedostatkom se je sedaj že prišlo v ožkom. Vsako ministrstvo ima sedaj le manjši voz na razpolago. Pariški list „Temps“ se krega, ker se Francija ni pred vojsko pravočasno dovolj preskrbela z avtomobili. List pravi: „Sedaj, ko nam je jasno, kako izborni so Nemcem uspeli v vojski njih mehanični vlaki in oklopni avtomobili, smo v Franciji prišli do prepričanja, da bi bilo bolje, ako bi organizirali avtomobilno službo, kakor pa da se je toliko pripravljalo za zrakoplovstvo. Vlada se je zanašala na razlastitev avtomobilov, a sedaj se je v avtomobilne kolone uvrstilo tudi take vozove, ki jih morajo vleči konji. Ta način vojne priprave je bil zelo slab. Po razlastitvi se je prvi čas privedlo vse mogoče vrste in modele avtomobilov, skupaj in se je izročilo vodstvo istih ljudem, ki niso vedeli z njimi pravilno ravnati.“

List pravi dalje, da je vojnemu ministrstvu došlo več opravičenih pritožb, da so mladi častniki kar brezobzirno zaplenjali avtomobile, kakor se jim je pač zljubilo. Ako še bo vojska delj časa trajala in se bo še več avtomobilov pritegnilo v vojno službo, bo trgovina in promet s tem mnogo trpel. Ker se železnice uporabljajo mnogokrat samo za vojaške namene. Priporočati bi bilo, da bi se v bodoče v vojskine potrebe rabil samo en model, kot se rabi samo ene vrste pušk in topov. Ker se pa pred vojsko na to ni mislilo, naj se za vojaške potrebe v bodoče upelje le šest do osem avtomobilskih modelov, ki se bodo lahko takoj zgotovili in nadomestili s potrebnimi deli.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Maribor, 25. februarja.

Blokada Anglije po nemških podmorskih čolnih poraja dan na dan vedno hujše posledice za Angleže in njihovo trgovino. Nemci kar zaporedoma potaplja angleške in francoske parnike. Oba sovražnika sta natrosila v morje vse polno plavajočih min, ki ovirajo plovo. Francoski mornariški minister pa se tolaži s tem, da se nobeden nemški podmorski čoln ne bo več vrnil domov.

Kosi razbite ladje plavajo na morju.

Berolin, 24. februarja.

List „Berliner Zeitung am Mittag“ poroča iz Hamburga: Norveški parnik „Orla“ poroča, da so mornarji videli v angleškem kanalu plavati kose razbite ladje in vojaške čepice. Ti predmeti so, kakor še poroča „Hamburger Fremdenblatt“ iz Rotterdama, — najbrž od potopljenega angleškega vojaškega prevoznega parnika. Tudi angleški parnik „Jerveau Alby“, ki je plul iz angleškega pristanišča Hull, je videl večje število kosov razbite ladje in kose vojaških oblek, kakor tudi več min. Mošto „Jerveaux Abbyja“ pripoveduje, da je prebivalstvo mesta Hull zelo razburjeno.

Mine na morju.

Amsterdam, 24. februarja.

Ribiški parnik „Urania“ je na odprtem morju ujel v mrežo mino in jo pripeljal v mesto Ymuiden. Parnik je zasidran v pristanišču mesta Ymuiden, čaka nadaljnih povelj ter je pod vojaškim nadzorstvom. Moštvo so izkrcali. Parnik „Dag“ je 40 milj zahodno-severno od Ymuidena dve plavajoči mini potopil s puškinimi strelji. Mornarji so mnenja, da sta bili mini francoskega izvora; na eni se je celo poznala — francoska znamka. Mini sta se potopili, ne da bi se razpočili. Potniki parnika „Gelria“ poročajo, da so ob angleški obali opazili več plavajočih min.

Ker vedno prihajajo poročila o plavajočih minah v Severnem morju, so odpluli nizozemski torpedni čolni na odprto morje, da polovijo nevarne mine. Posrečilo pa se jim je, da so potopili samo eno tako mino.

Anglija ima slabe podmorske čolne.

Berolin, 23. februarja.

Angleški mornariški minister Churchill je svoj čas izrekel trditve, da angleški podmorski čolni ne zaostajajo za nemškimi podmorskimi čolni. Temu nasprotno pa piše „Korrespondenz für Heer und Marine“, da se mora prav odločno smatrati angleške podmorske čolne glede kakovosti za mnogo slabše, kakor so nemški, kajti način zgradbe angleških podmorskih čolnov je popolnoma zastarel, kar je imelo veliko slučajev nezgod za posledico. Moštvo angleških podmorskih čolnov manjka tudi drznega napadalnega duha.

Nove žrtve nemških podmorskih čolnov.

Nemški podmorski čolni so zopet potopili več trgovskih parnikov. Potopili so parnika „Rio de Parana“ in „Harpalion“, oba v Atlantskem morju. V Severnem morju so pa potopili angleški parnik „Depford“ in bržčas tudi parnik „Regin.“ Kolikor je posneti iz kratkih poročil, je bilo moštvo potopljenih 2 parnikov skoro večjidel rešeno. Do dne 23. februarja je ustavilo 24 angleških paroplovnih družb ves svoj promet na morju. V Londonu in v Liperpoolu je vsled tega 27.000 v ladjedelnicah zaposlenih delavcev brez dela.

Francozi o avstrijskem podmorskem čolnu „U XII.“

Pariški list „Matin“ v obliki pisma nekega častnika poroča o podrobnostih napada avstrijskega podmorskega čolna „XV“ na francosko vojno brodovje v Otrantski morski ožini in opisuje, kako je avstrijski čoln uspešno napadel ladjo „Jean Bart“. Pismo se glasi:

Nobenega dvoma ni, da je le za las manjkalo, da se ni zgodila nesreča. Pomislite, vozili smo kot navadno, ne da bi pri najstrožji paznosti opazili kako sovražno znamenje ali da bi le senca sumljivosti, da so sovražni podmorski čolni v bližini, bila v naših vrstah. Kar naenkrat pa se ladja „Jean Bart“ hudo strese. Sliši se tresk „bum“ in cela ladja se je močno nagnila. Ravno v tem trenutku sem bil na krovu. Ni bilo več časa, da bi le za trenutek vskliknil, ko se je dvignil nenadoma velik val in je buknil višje v zrak kot je poveljniški stolpič. Valovje nas je zakrilo. Naenkrat smo bili neprostovoljno pokopani. Sovražni podmorski čoln je vstrelil proti naši ladji torpedni naboj.

Kosci naboja, ki so bili vrženi z vodo vred v zračno višino so ležali na krovu ob naših nogah. V tem trenutku sem videl, kako je še drugi torpedni naboj švignil mimo nas, a k sreči kakih 100 metrov proč od naše ladje. Sedaj smo bili na jasnem! Glasilo se je

Zabec Jakob, pešec; Zabec Jakob, rezervni pešec; Zabukošek Jakob, pešec; Zafutta Jožef, pešec; Zager Janez, pešec; Zajc Andrej, nadomestni rezervist; Zajc Janez, frajtar; Zajko Janez, pešec; Zajšek Janez, pešec; Zakelšek Jožef, pešec; Zakošek Janez, pešec; Zalobir Franc, pešec; Zalokar Janez, frajtar; Zamuda Karol, pešec; Zeleznik Jožef, titularni frajtar; F. Zelič, pešec; Zesak Jožef, pešec; Zibret Martin, pešec; Zidanč Jožef, pešec; Zlahitič Andrej, pešec; Zurman Anton, pešec; Cvetko (Zwetko) Franc, pešec.

Opomba: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se pride v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogreškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poroča, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

Kupujem
seno, slamo, fuzl, češnje in sploh vse poljske
pridelke po najvišjih cenah
Ant. Birckmaier
Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

U R E

Točna postrežba
Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont.-ura	K 3.50
Pristna srebrna ura	K 7.—
Original omega ura	K 24.—
Kuhinjska ura	K 10.—
Budilka niklasta	K 3.—
Poročni prstani	K 2.—
Srebrne verižice	K 2.—

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**

urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

ČEVLJE

za moške ženske in otroke,
kakor tudi usnjate gamašne
in galošne najboljše kakovosti
prodaja doma in razpošilja po
najnižjih cenah veletrgovina
R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kuhati otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za solo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

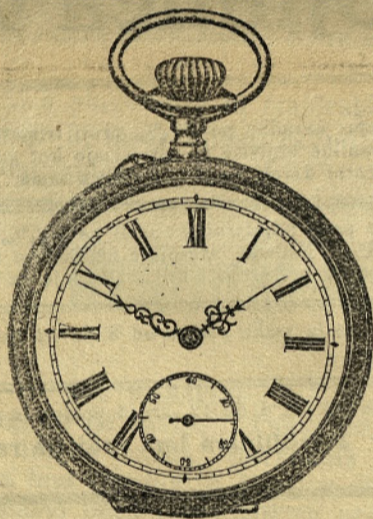
J. N. Šoštarich .: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastoj.

POZOR!

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil!

Precizijske ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

**Znano je,
da se kupi**

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi praj dobro!

Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovije perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Bago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
Zmiraj novosti robov iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev inna razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. D. (Herreng. D.)

Potrjim srcem javljata obitelji učiteljev Matija in Franc Lichtenwallner pretužno vest o smrti svojega ljubega očeta, oz. tasta in starega očeta gospoda

Matija Lichtenwallner

ki je v pondeljek, dne 22. februarja 1915 ob pol 12. uri predpoldne, previden s svetotajstvi v 85. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega se je vršil v sredo dne 24. t. m. ob 4 uri popoldne iz mestne mrtvašnice.

Maša-zadušnica se je brala v četrtek, dne 25. t. m. ob pol 9. uri predp. v franciškanski cerkvi v Mariboru.

Maribor—Ruše, dne 25. februarja 1915.

Mesto vs. kega posebnega naznanila!

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

STRAŽA
in
SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v G. ajski ulici.
» Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalen. ki cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Celje:

Papirna trgovina Goricar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Liutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Veikovska, cesta 5.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Verželj:

Trgovina gospoda Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelji, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.

3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah à K. 4.-

Vozni red na progah južne železnice za Maribor.

Veljaven od 1. januarja 1915 do preklica.

Odhod Maribor—Dunaj		Odhod Maribor—Trst		Odhod Maribor—Celovec		Maribor—Budimpešta	
Brzovlaki	Osební vlaki	Brzovlaki	Osební vlaki	Brzovlaki	Osební vlaki	Brzovlaki	Osební vlaki
2:50*	3:15	2:44	5:23	9:47	1:02	6:33	8:0
Dohod v Gradec		Dohod v Celje		Dohod v Sp. Dravograd		Dohod na Pragersko	
3:50	4:24	3:51	7:09	11:31	2:49	8:11	10—
Dohod na Dunaj		Dohod v Ljubljano		Dohod v Celovec		Dohod v Ptuj	
8:25	9:10	8:15	1:55	7:05	—	—	3:35
Odhod Dunaj—Maribor		Ljubljana—Maribor		Celovec—Maribor		Ptuj—Maribor	
8:25	9:3	8:45	10:30	—	—	9—	1:0
Dohod v Gradec		Dohod v Celje		Dohod v Sp. Dravograd		Dohod na Pragersko	
12:32	1:44	1:04	5:22	7:27	8:57	4:15	8:00
Dohod v Maribor		Dohod v Maribor		Dohod v Maribor		Dohod v Maribor	
1:35	2:53	2:20	7:39	9:56	12:30	7:06	11:09

* Številke, pri katerih je črta, pomenijo nočni čas.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odlovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/4%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadaje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena s najboljšimi stroji, s lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalimi obrobki, sprejema vsa v tiskarske stroke spadajoča dela kakor: časniko, knjige, brošure, stensko in druge kalendarje.

Za vlož. Izpalleke urade spovedno in misijenske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s ratisom glave ter rasne oznabilne napise. Za slavne obćinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, pisčilne predpise, prejema potvrčila itd. Za sbrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožalca, račune, opomine, mesajice, esniko, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugodarnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemaice, letna poročila, računarske zaključke, društvene snake, vabila k prireditvam in sejam, dnevnice sporede in druge.

Za kromarje in prireditelje vsestie: jedilnike, vabila na pleso, ljudske veselice, tombole itd., pisane rede, vatopisce, rasične napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročila, parte in šolostinke v najlepši opravi. — Diplome sa častne ude društev in častne obćane v realističnih okvirjih in s moderumimi okvirji po jako niskih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

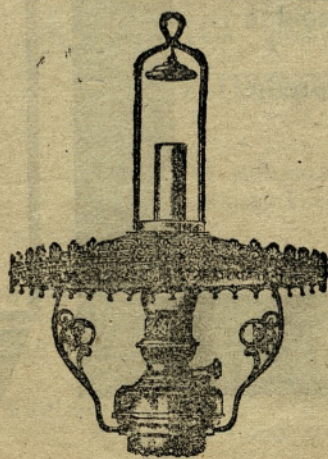
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki

I. RAVNIKAR :: CELJE

Trgovina s špacerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štaierska steklarska narodna trgovina.
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanastie posode, svečilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.